

ԿԱՌՈՒԹՅՈՒՆ ԶԱՅԵՐԸ ԻՒՐ ԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԵԶ Թ Ա Փ Ա Ռ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

Վ. Ա. Ռ. Օ. Գ. Ի. Հ. ՈՏ Ե Ր

ՀԱՅԵՐԸ ԻՒՐ ԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԵԶ ԱՐԱՒ ԲԱՆԱՍԵՂՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌՔԻ ԿՈՌՈՂՆԵՐԵՆ ՄԵԿ ԶԱՅ ՄԵՆ Է

ԶԱՄԱՐՈՒ 30 ՆՆՆԻՍ Թ Ա Փ Ա Ռ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

Մինչև համաշխարհային պատերազմ, մէկ երկու դար շարունակ, Եւրոպայի և հայն իսկ ամբողջ աշխարհի խաղաղութիւնն ու ապահովութիւնը կախում ունէր Պալատներէն: Ընդհանուր զինուորական զորքերը իրենց անհրաժեշտութիւնը ցոյց տալով, որ Եւրոպայի մէջ տեղի ունեցող պատերազմները վերջին 100 տարուան ընթացքին Պալատներէն թերակազմակերպ շուրջ և անոր պատճառով մղուած են Եւրոպայի քաղաքականութեան թատերաբեմը եղած էին պալատներէն երկիրները: Համաշխարհային պատերազմի աւարտին ազդանշան ալ բարձր տրուեցաւ պալատներէն:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Եւ երբ Ողիստես ժողովուրդը վերջապէս իր տան առջ, տեսաւ շուրջ, որ ծերացած, ակորացած այլևս, ինչպէս է խոր քունի մէջ, ինչպէս է իր ժայռաքարէն շուրջ, կ'որթնայ յայնպիսի, ի տես իր արթնող, վեր կը կանգնի, զայն կը ճանչնայ զայն տարիներ յետոյ, եւ ուր խոսիմունքն է կուրա, կուրա յայտնաբերուած կենդանիները:

Չի կարողարկուի վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Խաղաղութեան և ապահովութեան ներկայ ըրտը փորձերն ու աշխատանքները թէպէտ պալատները չեն որ վտանգած են ներկայիս, սակայն ընդհանուր ցոյց կուտայ որ պատերազմը պալատներէն երկիրներն են և բունմէջը պիտի սկսի անոնցմէ: Գերմանիոյ արեւելեան սահմաններն են որ այսօր կը կարգուին ամենամեծ վտանգը և կ'սպառնան համաշխարհային խաղաղութեան:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Լոգարնոյ մէջ կ'ընդունուած համաձայնագրով Գերմանիա վերջնականապէս կը համակերպուի Արևմտեան Եւրոպայի միացումին, սակայն չէր ուզեր ճանչնալ իր արեւելեան սահմաններուն անփոփոխելիութիւնը: Ֆրանսայի և Լեհաստանի բուռն միջամտութեան և ազդեցութեան շնորհիւ Գերմանիա մեղմացուց իր տեսակէտը և համաձայնեցաւ ունենալ ընդհանուր սահմաններն իր արեւելեան սահմանին փոփոխութեան համար: Տեսակէտը երաշխադրուեցաւ իր այդ համաձայնագրերը, զինուորական և պատերազմով իր սահմանները ընդամենը փորձ չընելու համար: Սակայն երբ չէր պարտադրել Գերմանիան խաղաղ միջոցներով հետապնդելու սահմանային փոփոխութիւնը պարտաւորող միջոցները:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Գերմանիան գտած էր միջոցը առանց զէնքի և պատերազմի իր արեւելեան սահմանները փոփոխելու ներկայ Գերմանիոյ սահմաններէն դուրս մնացող գերմանները կը գրգռէր և կը մղէր, մայր հայրենիքին միանալու սկզբունքը ընդունելու տարու համար: Անցած շաբաթ Տանցիկի մէջ տեղի ունեցող ընտրութիւնները հաստատեցին Գերմանիոյ այդ ընթացքը: Հիթլերականները շահեցան Լեհաստանի փոփոխութիւնը պարտաւորող միջոցները:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Վերսայի համաձայնագրի 101րդ յօդուածը Տանցիկի քաղաքը ու անոր շրջակայքները կը բաժնէր Գերմանիայէն և Ազգերու Դաշնակցութեան իրականացումներէն: Ներքև փոքր տէրութիւն մը կը կարգուէր 2000 քառակուսի քմիւրէթ տարածութիւն և մօտ կէս միլիոն բնակչութիւն ունէր այս նոր տէրութիւնը, որուն հարկերն ու թաւանքն էին հինգ տոկոսը կը կարգուէր գերմանները: Այս փոքրիկ տէրութիւնը ունի իր Սահմանադրութիւնը, Խորհրդարանը և Ծերակոյտը: Ունի նաև քաղաքական կուսակցութիւններ, Լեհաստան, 1920ին, համաձայնագրի մը կը կարգուէր Տանցիկի կառավարութեան հետ, որով արտաքին յարաբերութիւնները վարելու իրաւասութիւնը կը տրուէր Լեհաստանի: Այս իրաւասութիւնը կը ճանչնային ըրտը տէրութիւնները, որպէսզի Լեհաստան օգտուի Տանցիկի նաւահանգիստէն: Այս կերպով արդէն Տանցիկի ձեռք մը Լեհաստանի հովանաւորութեան տակ կը մտնէր եւ կը զբոսէր իր ճակատագիրը իր ձեռքով վարելու ազատութենէն:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Լեհաստանի տրուած այս իրաւասութիւնը նպաստուոր էր Ֆրանսայի և փոքր համաձայնական տէրութեան համար: Եւ Տանցիկի շրջանին Գերմանիայէն բաժանուելու պատճառով ալ արդէն այդ միջանոցի մտահոգութիւնն էր: Կ'ուզէին որ Ազգերակազմի վրայ ազատանք մը ունենան փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք այդպէս Գերմանիոյ տակաւն սպառնալիքին ներքև պիտի գտնուէին: Եւ քաղաքական տեսակէտով որքան կարևոր է Տանցիկի անցքը:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Գերմանիան հանդարտ չի կեցաւ: Տանցիկի ժողովուրդը, մէկ կողմէ տնտեսական տագնապի սաստկութեան և միւս կողմէ ալ մայր հայրենիք միանալու բրբորաներն ազդեցութեան տակ սկսեալ խլրտուելու ստանալ խլրտուեցան և մայր հայրենիք միանալու փափաքը զօրացաւ գերման բնակչութեան մէջ: Երկու շաբաթ առաջ կատարուող ընտրութեանց արդեւորը, որ հիթլերականները շահած են մեծամասնութիւն, կրնայ անակնկալներու պատճառ դառնալ փոքրիկ մէջ մեծամասնութիւն կազմելով հիթլերականները վաղը կրնան միացուած պահանջել և կատարուած ընտրութեան առէլ գնել Ազգերու Դաշնակցութիւնը: Թէպէտ Տանցիկի ընդհանուր կառավարչը Ազգաժողովը կողմէ նշանակուած զուգահեռակարգ մըն է, սակայն, չի կրնար արգելել հիթլերականներու ծայրայնութիւնները: Գերմանիան առանց Լոգարնոյի համաձայնագրին դժգոհութեամբ կ'աշխատի իրականացնել իր ծրագրերը: Տանցիկի մէջ այնքան ուս-

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

Պալատներէն վերջ չի տրուեցաւ այդ դրութիւնը և պալատներ կամ անոնց սահմանները դարձան իրական վարչարաններ, զի բարձրագույն վիճակի մը մէջ, եւ իրական մէջ, պատերազմի աւարտէն և զինադադարի հաշտեցումներէն ամենէն աւելի օգտուողները եղան պալատներէն: Բարձրագույնը, որոնք այսօր դարձած են բազմամարդ և ընդարձակածաւալ երկիրներ, Պատերազմելու կարողութեան և անդադարեւեւ տեսանելի ալ առաջնակարգ տեղը կը գրաւեն փոքր համաձայնական տէրութիւնները, որոնք կը վայելին պաշտպանութիւնն ու բարեկամութիւնը Եւրոպայի ամենատեղի եւ հարուստ տէրութեան՝ Ֆրանսայի:

